

ΑΣΤΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ ΝΗΣΟΥ ΛΕΥΚΑΔΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Για να κατανοήσουμε καλύτερα τους αστικούς χορούς των Επτανήσων θα πρέπει να δούμε πίσω στους αιώνες τους κοινωνικούς, πολιτικούς και γεωγραφικούς παράγοντες που συντέλεσαν για να γίνουν αυτοί οι χοροί παράδοση μέχρι και τις μέρες μας.

Από τα τέλη του 7^{ου} αιώνα μέχρι το 1797 για περίπου 1000 χρόνια υπήρχε η **Γαληνοτάτη Δημοκρατία της Βενετίας**. Τα Επτάνησα σταδιακά μπήκαν σε αυτήν τον 12^ο με 13^ο αι. Τις κοινωνικές συνθήκες στα Επτάνησα τις διαμόρφωσαν πρώτα οι Ενετοί που πλαισίωσαν τα νησιά με ξεπεσμένους δυτικούς φεουδάρχες, τυχοδιώκτες, μισθοφόρους στρατιώτες και άλλους πιστούς ως επί το πλείστον, στο καθολικό δόγμα.

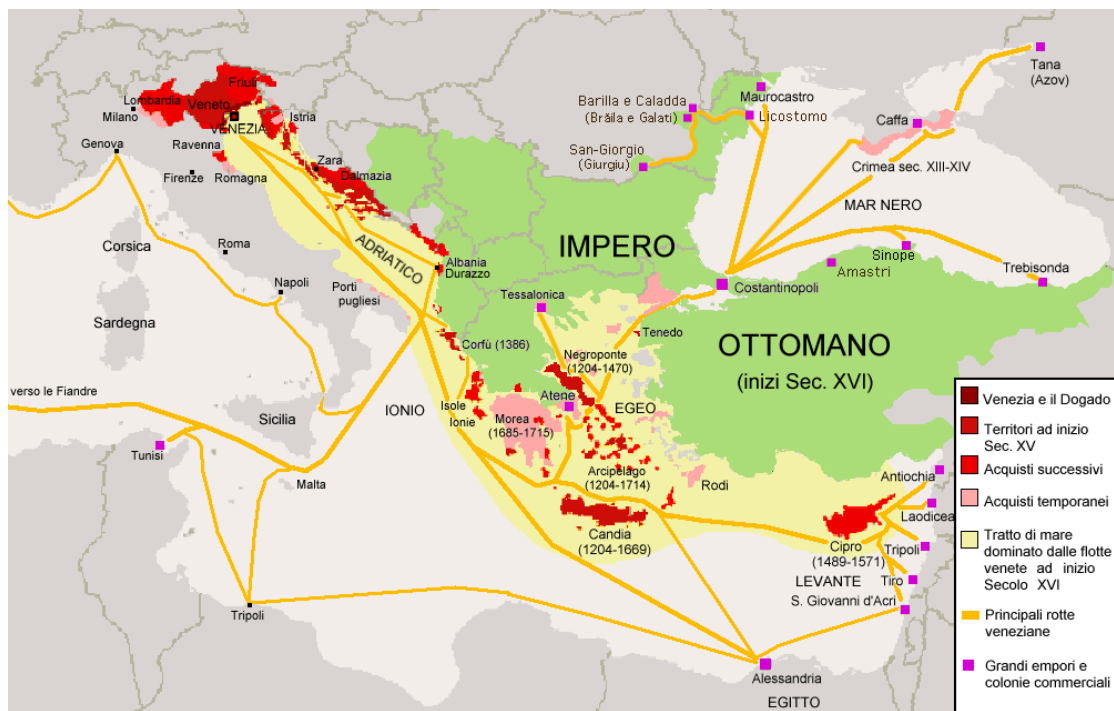
Παράλληλα με τους δυτικούς πρόσφυγες αρκετοί έλληνες από την Ήπειρο, την Πελοπόννησο και την Στερεά Ελλάδα, άλλοτε εκουσίως και άλλοτε από ανάγκη για να σώσουν τη ζωή τους από τους Τούρκους κατακτητές κατέφθαναν στα Επτάνησα. Από τους κατοίκους αυτούς οι ευγενείς μαζί με τους εναπομείναντες στα νησιά εύπορους ντόπιους άρχοντες αποτέλεσαν τον κυρίως πληθυσμό των πόλεων των Επτανήσων (και κυρίως της Λευκάδας).

Οι κατατρεγμένοι Έλληνες κατέφυγαν στα χωριά και ιδιαίτερα στα ορεινά.

Έτσι, από τα πρώτα χρόνια της Ενετικής κυριαρχίας συντελείται ένας κοινωνικός μετασχηματισμός που κωδικοποιείται στην επίσημη αναγνώριση των δύο κοινωνικών τάξεων Α) των ευγενών (αριστοκράτες) και Β) των λαϊκών.

Το δικαίωμα να συνέρχονται σε συνέλευση, να συσκέπτονται και να αποφασίζουν παραχωρήθηκε από τους Βενετούς σε ορισμένο αριθμό οικογενειών από κάθε νησί, που ανέφεραν τον τίτλο των ευγενών (**Nobili**). Μονάχα όσοι άνηκαν στην τάξη των ευγενών ονομαζόταν και αναγνωρίζονταν ως πολίτες του τόπου και μόνο εκείνοι ασκούσαν το πολιτικό του δικαίωμα. Τα ονόματα των ευγενών ήταν καταγεγραμμένα σε ιδιαίτερο βιβλίο τη "Χρυσή Βίβλο" (**Libro D Oro**).

Στο πέρασμα των χρόνων οι εκάστοτε Έλληνες που πλαισιώνουν την τάξη των ευγενών αρέσκονται και αυτοί να διασκεδάζουν με τον ευρωπαϊκό τρόπο και τις συνήθειες που μεταφέρουν οι εκάστοτε ξένοι κατακτητές. Οι χορευτικές επιδράσεις έγιναν εμφανείς ιδιαίτερα στην άρχουσα τάξη η οποία από τα πρώτα χρόνια της ενετικής κατοχής προσπαθεί να προσαρμοστεί στον τρόπο διασκέδασης των Ενετών με τη συμμετοχή των ορθόδοξων Ελλήνων κατοίκων στα "φεστίνια (Γιορτή) που διοργάνωναν στα "παλάτσα" (Αρχοντικά) των ευγενών. Έτσι στο χορό και στα μουσικά ακούσματα είναι φανερή η ευρωπαϊκή επίδραση καθώς κυριαρχούν αναγεννησιακού τύπου ρυθμοί σαφώς επηρεασμένοι από τη δύση και ιδιαίτερα την Ιταλία. Από τον 18^ο αιώνα που καθιερώθηκε το καρναβάλι στα Επτάνησα οι ευγενείς διοργάνωναν τα φεστίνια, χορούς δηλαδή που συμμετείχαν μόνο άντρες της ίδιας κοινωνικής τάξης και μάλιστα μόνο συνδρομητές. Οι γυναίκες είχαν δικαίωμα ελεύθερης συμμετοχής με την προϋπόθεση να φορούν μάσκες. Επομένως μπορούσαν να μπουν και γυναίκες κατώτερης κοινωνικής τάξης αφού το απαραβίαστο της μάσκας έκρυβε την "ταπεινή καταγωγή τους". Σε αυτούς τους χορούς λοιπόν την περίοδο της αποκριάς χόρευαν τους χορούς καντρίλλιες (Quadrille) και Λανσιέδες (Lancier).

Γαληνοτάτη Δημοκρατία της Βενετίας

Η κουλτούρα που καλλιεργήθηκε από την κοινωνία της πόλης (ευγενείς) ταυτιζόταν σχεδόν πάντοτε με την κουλτούρα των εκάστοτε κατακτητών που έφερναν στο νησί τα ευρωπαϊκά ήθη και έθιμα και, κατ' επέκταση και τους ευρωπαϊκούς χορούς, τουλάχιστον μέχρι την εποχή της ένωσης με την Ελλάδα (1864). Οι συνήθειες, τα έθιμα και οι χοροί των ευγενών δεν έφτασαν όλα ως στις μέρες μας, γι αυτό έχουμε και λίγες πληροφορίες και σε βήματα αλλά κυρίως στη μουσική, γιατί δεν αντιπροσώπευαν την τότε κατώτερη τάξη που πληθυσμιακά ήταν περισσότεροι από τους ευγενείς με αποτέλεσμα όταν χάθηκαν οι ευγενείς χαθήκαν και οι συνήθειες τους.

Βέβαια πολλοί χοροί των Επτανήσων έχουν κρατήσει μουσικές από ιταλικά κομμάτια μπαρόκ και τα βήματα κάποιων χορών θυμίζουν πολύ την πόλκα όπως ο <<Μεγάλος Ζακυνθινός>> που έχει μουσική μπαρόκ και οι Λανσιέδες με βήμα πόλκας όπως ο Λεβαντίνικος (δηλαδή 3 τριαράκια) και 2 βήματα.

Παρατηρώντας τους χορούς κυρίως από τα 4 νησιά Κέρκυρα, Κεφαλονιά, Ζάκυνθο και Λευκάδα θα δούμε ότι το ύφος τους έχει κάτι από την τάξη των ευγενών. Ίσως ήθελαν να τους μιμούνται στην κινησιολογία τους. Ακόμα και στην Λευκάδα που πέρασε λιγότερη ενετοκρατία και περισσότερη τουρκοκρατία βλέπουμε ότι το ύφος είναι "αριστοκρατικό" και η φορεσιά όπως της νύφης είναι αντίγραφο των φουστανιών που βλέπουμε στα παλάτια, και ως προς το ράψιμο και ως προς τα πλούσια υφάσματα.

Αυτό το ύφος λοιπόν υπάρχει και στη μουσική μας . Ο λαός της Επτανήσου πήρε πολλά θετικά στοιχεία από τους κατακτητές τους αφού στον τομέα της μουσικής παιδείας λάμβαναν μόρφωση σύμφωνα με τα ιταλικά δεδομένα και μπορούσαν να παρακολουθήσουν ήδη από τον 16^ο αιώνα όπερες και οπερέτες (Αναγέννηση).

Η ανώτερη και μεσοαστική τάξη με σπουδές στα ωδεία της Ιταλίας ίδρυε θέατρα, φιλαρμονικές εταιρείες και έμελε να οδηγήσει στην ανάπτυξη της περίφημης **Επτανησιακής Σχολής** που έδωσε στην Ελληνική μουσική της Πρώτες Όπερες, τα πρώτα έργα για πιάνο.

Το θέατρο San Giacomo της Κέρκυρας (1720) (πριν καν κτιστεί η Όπερα του Μιλάνου 1778) δεν είχε τίποτα να ζηλέψει από τα άλλα θέατρα καθώς την περίοδο 1771-1798 ανέβηκαν 45 όπερες.

Παράλληλα ο λαός συνδυάζοντας τη μελωδικότητα του belcanto που είχε στα αφτιά του και την τοπική παράδοση της υπαίθρου οδηγήθηκε στην τετράφωνη καντάδα, στην αρέκια, στην σερανάτα, στην αριέτα και τη βαρκαρόλα. Έτσι όλοι αυτοί οι ρυθμοί και οι μελωδίες του βαλς, τις πόλκας και τις μαζούρκας έγιναν για τους επτανήσιους παράδοση που κρατάει μέχρι σήμερα. Χαρακτηριστικά οι συνθέτες έλεγαν ότι έγραφαν και τραγουδούσαν τόσο για το σαλόνι όσο και για το μπαλκόνι.

ΟΙ ΧΟΡΟΙ

Η αριστοκρατική τάξη τους περασμένους αιώνες στα Επτάνησα χόρευε χορούς ευρωπαϊκής προέλευσης όπως **Καντριλίλιες ή Κουαντριλίλιες, Λανσιέδες, Πόλκα, Μαζούρκα, Φουρλάνια, Βάλς, Ταγκό, Φοξ ανγκλέ.**

Μετά την ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα και την κατάργηση των κοινωνικών τάξεων οι χοροί αυτοί με "ελληνοποιημένη" μορφή χορεύτηκαν από τους επτανήσιους κυρίως τις απόκριες. Οι χοροί ταγκό, βαλς, και το φοξ ανγκλέ χορεύονται μέχρι και σήμερα.

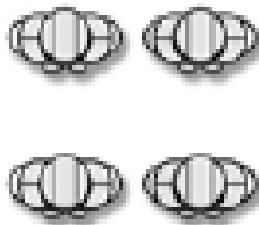
Οι χοροί του Μεσαίωνα και της Αναγέννησης διατηρούν πάντα τη ζωντάνια και τη νεανικότητα τους όταν αναβιώνουν. Δεν θα μπορούσε κανείς να βεβαιώσει την απόλυτη γνησιότητα τους. Θα έλεγα ότι είναι τόσο γνήσιοι όσο μπορεί να είναι οι χοροί που χορεύτηκαν μέσα στους αιώνες και που μοιραία αλλοιώθηκαν μέσα στο χρόνο.

Οι χοροί αυτοί χορεύτηκαν στην ύπαιθρο, στα λαϊκά πανηγύρια στις γιορτές, μέσα στα αρχοντικά και στα παλάτια. Με την πάροδο των αιώνων άλλαξαν βηματισμούς, φιγούρες, ονόματα και πολλοί από αυτούς έγιναν θεατρικοί. Μεταφέρθηκαν από χώρα σε χώρα δέχτηκαν το χαρακτήρα του τόπου που τους αφομοίωσε, πήραν καινούργια έκφραση και η γνησιότητα τους έμεινε περισσότερο στις γραπτές αναλύσεις παρά στη ζωντανή εκτέλεση.

Κουαντρίλλιες ή Καντρίλλιες (Quadrille)

Η Καντρίλλιες είναι ένας ιστορικός χορός που εμφανίστηκε στα τέλη 17^{ου} αιώνα. Χορεύεται σε μεγάλες αίθουσες από πολλά ζευγάρια. Στη γαλλική έκδοση μόνο δύο ζευγάρια χρησιμοποιήθηκαν.

Γαλλικός σχηματισμός

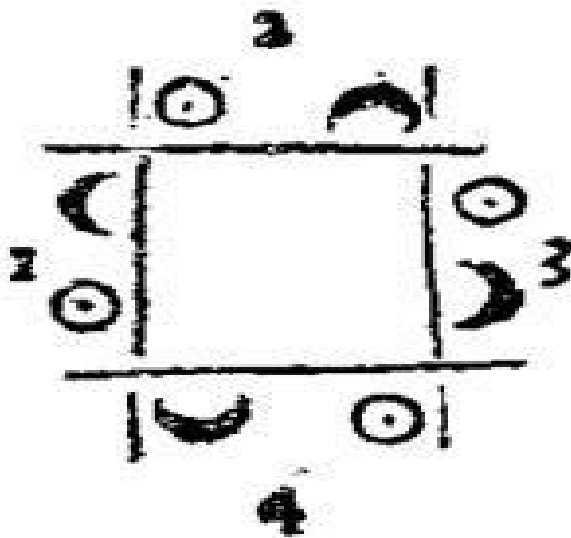

Οι Καντρίλλιες ήταν ένας ζωντανός χορός με τέσσερα ζευγάρια, τοποθετημένα σε σχήμα τετράγωνο, με το κάθε ζευγάρι να αντιμετωπίζει το κέντρο της πλατείας (πλατεία που δημιουργούν τα ζευγάρια)

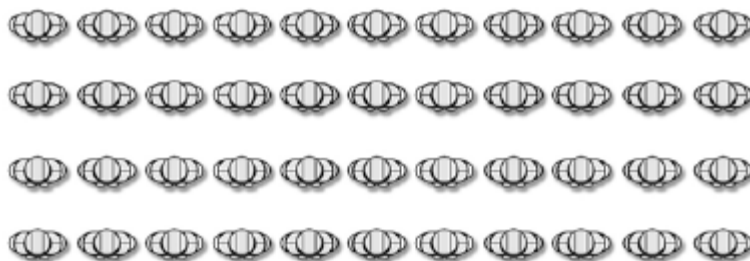
Ένα ζευγάρι ονομάζεται <<κεφαλή>> και τα άλλα πλευρικά. Μια φιγούρα χορού συχνά εκτελείται για πρώτη φορά από το ζευγάρι κεφαλή και στη συνέχεια επαναλαμβάνεται από τα πλευρικά ζευγάρια.

Τα ζευγάρια σε κάθε γωνιά της πλατείας που ήταν αμέτοχα κατά την εκτέλεση της φιγούρας έμεναν ακίνητα

Είναι της μόδας στα τέλη του 17ου και αρχές του 18ου αιώνα τα τέσσερα ζευγάρια να χορεύουν σε σχηματισμό τετράγωνης πλατείας.

Επίσης έχουμε και τον σχηματισμό **contredance** (πολλές αντικριστές σειρές χορευτών)
Τα εισαγόμενα των Άγγλων αριστοκρατών το 1815 και από τις ελίτ παριζιάνικων αιθουσών, οι Καντρίλλιες αποτελούνταν από τέσσερα, ή πέντε μέρη και χορεύονται με μουσικές όπερας.

Σχηματισμός contredance

Ο όρος **Quadrille** χρησιμοποιήθηκε κατά τον 17ο αιώνα, μέσα σε στρατιωτικές παρελάσεις, στην οποία τέσσερις ιππείς με τις αναρτήσεις τους εκτελούσαν ειδικές φιγούρες τετράγωνου σχήματος. Η λέξη Quadrille πιθανώς προέρχεται από την ιταλική λέξη *quadriglia* (ιταλική υποκοριστικό του *Quadra*, που σημαίνει μικρή πλατεία από τη Λατινική *Quadrus*, *Quadra*, *quadratus* που σημαίνει πλατεία, τετράγωνο ή τετραγωνικής διατομής, τετράγωνο ή ορθογώνιο σχήμα, αντίστοιχα).

Χοροί μέσα στο χορό

"Ατυχήματα σε Quadrille Dancing", 1817 καρικατούρα

Τα βήματα του χορού είναι 4 βήματα περπατητά με τις υποκλήσεις όταν γίνονται να εκτελούνται στο 4^ο βήμα. Οι καντρίλλιες αποτελούνται από πέντε μέρη και αργότερα έξι. Τα μέρη αυτά ήταν χορογραφημένα σε μια μουσική. Αν και η μόδα έφερε νέες μουσικές ο τρόπος που χορεύουν στα έξι αυτά μέρη παρέμειναν (ως επί το πλείστον), τα ίδια. Τα ονόματα τους όμως τα πήραν από τις πρώτες μουσικές που χρησιμοποίησαν.

Τα μέρη του χορού

1^ο μέρος : *Le Pantalon* (παντελόني)- γραμμένο σε 2/4 ή 6/8

2^ο Μέρος : *L'été* (το καλοκαίρι)- γραμμένο σε 2/4

3^ο Μέρος : *La Poule* (κότα)- γραμμένο σε 6/8

4^ο Μέρος : *La Trenis* (Πλοίαρχος)- γραμμένο σε 2/4

5^ο Μέρος : *La Pastourelle* (βοσκοπούλα)- γραμμένο σε 2/4

6^ο Μέρος : *Finale* (Τέλος)- γραμμένο σε 2/4

Το κάθε μέρος είχε 4 με 5 φιγούρες ήταν ένας χορός από μόνος του. Οπότε 5 διαφορετικοί χοροί συνθέτουν τον χορό Καντρίλλιες.

Χορός Λανσιέρηδες-Λανσιέδες(Lancier)

Ο χορός εμφανίστηκε γύρω στον 17ο αιώνα. Οι Λανσιέδες είναι η νέα μόδα της εποχής εκείνης . Ο χορός προέρχεται από τις Καντρίλλιες <<είναι μια εξέλιξη αυτού του χορού>>.

Ο περίφημος χορός **Λανσιέδες** χορευόταν από τους στρατιωτικούς ευγενείς. Ήταν ο χορός των λοχιοφόρων και χορευόταν αποκλειστικά από αυτούς κατά τη διάρκεια των χοροεσπερίδων.

Γνωρίζουμε ότι η Γαλινοτάτη αυτοκρατορία της Βενετίας είχε παραχωρήσει απεριόριστα προνόμια στους ντόπιους ευγενείς των περιοχών που είχε κατακτήσει, σε όλο το λεγόμενο από τους ιστορικούς "ενετικό τόξο", που ξεκινούσε από τη βόρεια Ιταλία κατέβαινε στα Ιόνια νησιά ,την Κρήτη και έφτανε ως τη Κύπρο. Για την καλύτερη και αποτελεσματική ασφάλεια και άμυνα αυτού του νησιωτικού, κατά βάση, κράτους, υποχρέωνε τους ντόπιους ευγενείς να διατηρούν πολεμικά πλοία (γαλέρες), τα οποία ήταν επανδρωμένα από ντόπιους εκπαιδευμένους ναυτικούς-στρατιώτες. Τα πλοία αυτά αποτελούσαν την πρώτη γραμμή κρούσης εναντίον οποιουδήποτε επιδρομέα κατά των ενετικών κτήσεων, μέχρι την κινητοποίηση του τακτικού και πανίσχυρου ενετικού στόλου.

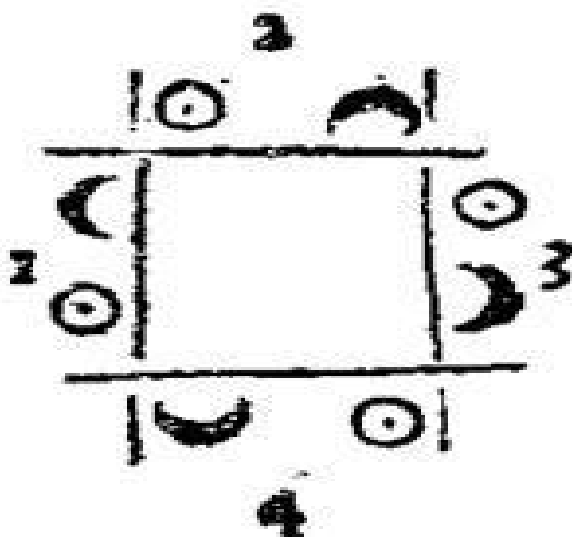
Στα πλοία αυτά κυβερνήτες ήταν ευγενείς ντόπιων οικογενειών (σοπρακόμιτοι). Στις διάφορες χοροεσπερίδες που διοργανώνονταν στα σαλόνια και στα παλάτσα των ευγενών ιδιαίτερη ήταν η στιγμή που οι ευγενείς αυτοί χόρευαν το δικό τους χορό, τους Λανσιέδες. Η στιγμή αυτή προσελάμβανε ιδιαίτερη λαμπρότητα εάν είχε προηγηθεί κάποια νικηφόρα ναυμαχία.

Η μορφή του χορού.

Οι Λανσιέδες είναι μια παραλλαγή της Καντρίλλιας έγινε δημοφιλής στα τέλη του 1800. Les Lanciers είναι ο πανευρωπαϊκός όρος για ένα σύνολο χορών που εκτελείται από τέσσερα ζευγάρια. Πρόκειται για ένα σύνθετο χορό που αποτελείται από πέντε στοιχεία ή εκδρομές.

Κάθε στοιχείο (φιγούρα) εκτελείτε τέσσερις φορές, έτσι ώστε όλα τα ζευγάρια να χορέψουν το δικό τους μέρος. Ο χορός χορεύεται από τέσσερα ζευγάρια που σχηματίζουν ένα τετράγωνο. Το ρυθμικό μοτίβο έχει (1) ένα τριαράκι και (2) βήματα(όπου στο τελευταίο μέτρο κλείνει) ή (3) τρία τριαράκια με κλείσιμο στο τέλος.

Ο ρυθμός είναι 4/4. Ο χορός αποτελείται από 4 με 5 διαφορετικές ενότητες-φιγούρες δηλαδή 4 με 5 διαφορετικούς χορούς που όλοι μαζί συνθέτουν τους λανσιέδες. Όπως ακριβώς χωρίζονται τα μουσικά μέρη ενός κλασσικού κομματιού. Χαρακτηριστικό στους Λανσιέδες είναι οι συχνές υποκλήσεις που γίνονται.

Τα μέρη του χορού

- La Dorset (περιοχή στην ΒΔ Αγγλία)- γραμμένο σε 2/4
- La Victoria (η Νίκη)- γραμμένο σε 2/4
- Les Moulinets (οι Ρόλοι)
- Les Visites (Οι Εκδρομές)
- Lancier (Λογχοφόρος)

Οι χοροί των σαλονιών

Εμφανίστηκαν τον 19^ο αιώνα από τους αξιωματούχους της εποχής, τον Βασιλιά Όθωνα στην Αθήνα και φυσικά από τους πλούσιους της εποχής που είχαν συναλλαγές με τους ευρωπαίους. Στα Επτάνησα αυτό το ρεύμα έγινε αμέσως αποδεκτό καθώς η μουσική σαν είδος υπήρχε στα αυτιά των Επτανήσιων. Όλοι αυτοί οι ρυθμοί υπήρχαν και στις οπερέτες που δημιουργούσαν αλλά και στις καντάδες τους.

Βαλς

Η προέλευση του Βαλς ανάγεται στους λαϊκούς χορούς της Βαυαρίας. Το 1812 άρχισε δειλά να μπαίνει στα σαλόνια χορού της Αγγλίας. Ήταν ο πρώτος χορός που τα χέρια του καβαλιέρου αγκάλιαζαν την μέση της ντάμας. Ο κόσμος σκανδαλισμένος από την τολμηρότητα του καινούργιου χορού αντέδρασε έντονα. Όμως η κοινωνία είχε αρχίσει να αλλάζει ριζικά, και

γρήγορα το Βαλς έγινε ένας πολύ αγαπητός χορός που εξαπλώθηκε παντού. Στα Επτάνησα το βαλς εμφανίζεται γύρω στο 1864 στην ένωση με την Ελλάδα. Ήδη στην Αθήνα το 1840 επί Όθωνα στο παλάτι ο Πρωτοχρονιάτικος χορός ξεκινούσε με τους επαναστάτες του 1821 να χορεύουν Συρτό και σειρά έπαιρναν οι αξιωματούχοι με τους ευρωπαϊκούς χορούς.

Στην Ελλάδα συναντάμε δύο μορφές βαλς την απλή μορφή σε 3/4 και το **βαλς εξιτασιόν (βαλς με σταμάτημα χαρακτηριστικό κυρίως στην Λευκάδα κατά την περίοδο των Απόκριων)** που έχει τη μορφή 5/8 (μια μικρή παύση στον 6^ο χρόνο). Πιο συχνά σε ελεύθερη κίνηση στο χώρο και σπανιότερα σε κυκλική μορφή.

Μαζούρκα

Η προέλευση του χορού είναι από την Πολωνία. Η μαζούρκα είναι διάδοχος του βαλς καθώς και αυτή είναι σε ρυθμό 3/4 άλλα όλος ο βηματισμός ολοκληρώνεται σε 4 ρυθμικά μέρη. Τα βήματα είναι ίδια με την λαϊκή μαζούρκα της Πολωνίας αλλά με πιο σεμνό ύφος σαν το βαλς. Στη Λευκάδα υπάρχει μια μουσική όπου χορεύεται τρεις φορές το βήμα της μαζούρκας και στην τέταρτη φορά χορεύουν βαλς.

Ταγκό

Η δεκαετία 1910-1920 είναι η περίοδος της διεθνούς "ταγκομανίας." Γύρω στα 1910 το τάγκο άρχισε να χορεύεται έξω από την Αργεντινή ως ένας καινούριος χορός της μόδας από τις αστικές τάξεις, ακόμη και από την αριστοκρατία.

Στην Ευρώπη πρώτα χορεύτηκε στο Παρίσι και μετά στις υπόλοιπες χώρες. Την ίδια περίοδο το ταγκό (Ελληνικός τονισμός) φτάνει και στην Ελλάδα. Ήδη το 1914 οι οπερέτες "Πόλεμος εν Πολέμω" του Σπύρου Σαμαρά (συνθέτης της Επτανησιακής σχολής και του Ολυμπιακού ύμνου) και "Στα Παραπήγματα" του Θεόφραστου Σακελλαρίδη περιλαμβάνουν Ελληνικά ταγκό. Στα επόμενα χρόνια, και ιδίως στον μεσοπόλεμο, κυκλοφορούσαν πάνω από εκατό Ελληνικά ταγκό κάθε χρόνο.

Το βήμα του ταγκό που χορεύεται στην Ελλάδα δεν υπάρχει στις μορφές ταγκό του υπόλοιπου κόσμου. Είναι ένας χορός που "ελληνοποιήθηκε". Άρα μπορούμε να λέμε ότι έχουμε και ελληνικό ταγκό. Το βήμα λοιπόν χωρίζεται σε 3 γρήγορα πλάγια βήματα προς μια κατεύθυνση και το 4^ο βήμα αργό προς την αντίθετη κατεύθυνση(quick-quick-quick-slow). σε ρυθμό 4/4

Φοξ Ανγκλέ

Λίγο αργότερα εμφανίστηκε και το φοξ ανγκλέ. Ο ρυθμός 2/4 και γρήγορος. Το βήμα του ένα πίσω και ένα μπρος ή σε τριαράκια αριστερά δεξιά. Πολλές οπερέτες είχαν φοξ για μουσική όπως η Ριρικά. Στη Λευκάδα είναι και περιπαιχτικός, την ώρα που χορεύεται στην πίστα τα ζευγάρια μεταξύ τους σπρώχνονται.

Συμπερασματικά για την τεκμηρίωση της εισηγήσεως μου αναφέρω ότι καταγραφικά εργάστηκα από προφορικές μαρτυρίες των παλιών δασκάλων που δίδαξαν τους χορούς στην πόλη της Λευκάδας << Ιωάννη Καλυβιώτη και Βούλη Βρεττό>> καθώς και τον ιστορικό Νικόλαο Κατηφόρη και Καλομοίρα Κατωπόδη .

Βιβλιογραφικές αναφορές

Εγκυκλοπαίδεια του Ελληνικού Χορού

Κείμενο : ευρωπαϊκοί χοροί . Διάφοροι ευρωπαϊκοί χοροί (χοροί σαλονιού) που χορεύτηκαν τον περασμένο αιώνα παράλληλα με ελληνικούς παραδοσιακούς χορούς

-[Κονοφάος 1835, 7] Ελλάδα: Οι εις δημοσίους ή ιδιωτικούς χορούς (πάλους) την σήμερον συνεθιζόμενοι χοροί είναι ο Στρόβιλος (βαλς), η Κάλπη (γαλόπ), η Ρεδεβάλση (ρετεβάλς) και εξ τετράχωροι χοροί (Κατρίλαι). Είναι δε καίτινα άλλα είδη χορού, αλλ' ούτοι είναι σπανιώτεροι, και περί αυτών θέλομεν είπη εφεξής ολίγα τινά. Οι συνήθεις χοροί των Γάλλων είναι οι Τετράχωροι (Κατρίλαι) και ο Καληδονικός (Εκοσές). Πρότερον εσνηθίζοντο πολλοί και πολυειδείς Τετράχωροι, σήμερον όμως συνεθίζονται πέντε μόνον, οι εξής. Ο Πανταλώνης (πανταλόν), Το Θέρος (λ' ετέ), Η Ορνις (λα πούλλε), Ο Βουκολικός (λα παστοράλ), Ο Τελικός (λα φινάλ).

-[Λουκάτος 1960, 151] Κεφαλονιά: Όταν οι ντυμένοι χορευτές ήθελαν να ξαναβρεθούν μόνοι χόρευαν τα ευρωπαϊκά, την απλή πόλκα και τη ματζούρκα, κι ύστερα τις θεαματικότερες καντρίλιες. Το γαϊτανάκι, αν το είχαν στο πρόγραμμά τους, το έπαιζαν στην αρχή, σαν γραφικό θέαμα εισαγωγής. Επαιρναν χοροδιδάσκαλο ειδικό, που τους μάθαινε καλά τους χορούς όλους, ιδιαίτερα τους ευρωπαϊκούς και τις καντρίλιες. Η χάρη κι η σωστή εκτέλεση των χορών ήταν το πρώτο που ήθελαν να επιδείξουν οι Μάσκερες. Αρχίζουν από τις καντρίλιες, και χορεύουν μόνο τα ντυμένα ζευγάρια. Επειτα, όταν θα παίξουν τους χωριάτικους χορούς, όλος ο κόσμος μπαίνει στον κύκλο και χορεύει.

-[Λουκάτος 1962, 116] Κεφαλονιά: Άλλο πράγμα είναι οι παλιοί κοσμικοί χοροί (από την πόλκα ως τις καντρίλιες), που έχουν γίνει παραδοσιακοί στην Επτάνησο και χορεύονται είτε σε κλειστούς χώρους είτε και στο λαϊκό ύπαιθρο.

-[Λουκάτος 1962, 285] Οθωνοί Κέρκυρας: Χορεύουν συρτά διάφορα: Γαστουριώτικο, Αγυριώτικο (της Κερκύρας), Παξινίτικο, Θωνιώτικο και Καλαματιανά. Χορεύουν και καντρίλιες και πόρκες.

-Ιστορικό αρχείο Λευκάδας

- Δημόσια βιβλιοθήκη Λευκάδας